SZCZEPIENIA OCHRONNE PRACOWNIKÓW

opracowanie
informacyjno-edukacyjne
dla profesjonalistów
służby medycyny pracy
i pracodawców

INSTYTUT MEDYCYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie 3

2. Szczepienia ochronne pracowników w świetle aktualnych przepisów prawnych 3

3. Koszty szczepień ochronnych u pracowników 8

4. Szczepienia zalecane u pracowników w docelowych grupach z podziałem na sektory gospodarki, stanowiska pracy oraz czynności służbowe 16

5. Korzyści dla pracodawcy i zachęcanie pracownika do poddania się szczepieniom 23

6. Podstawowe informacje dotyczące szczepień 25

1. WPROWADZENIE

Wykonywanie szczepień ochronnych u pracowników należy rozpatrywać w dwóch perspektywach: korzyści dla samych pracowników i przedsiębiorstwa oraz w aspekcie powinności pracodawców wynikających z regulacji prawnych. Wśród korzyści wynikających z realizacji szczepień ochronnych wśród pracowników, promując ich ideę w miejscu pracy, należy podkreślać:

- zmniejszenie absencji chorobowej;
- zmniejszenie chorobowości wśród pracowników zaszczepionych, a pośrednio również u pozostałych pracowników;
- zapobieganie zjawisku prezentyzmu (obecności pracownika w pracy mimo choroby), wiążącego się ze zmniejszeniem efektywności;
- ograniczanie innych skutków prezentyzmu, wynikających z zachowania zdrowych pracowników, którzy obawiając się zarażenia od zainfekowanych współpracowników, starają się ich unikać, zmieniać stanowisko pracy czy korzystać z dodatkowych dni wolnych, tym samym prowadząc do dalszego spadku efektywności.

2. SZCZEPIENIA OCHRONNE PRACOWNIKÓW W ŚWIETLE AKTUALNYCH PRZEPISÓW PRAWNYCH

W zachęcaniu do realizacji szczepień ochronnych kluczowe będzie odwołanie się do przepisów prawnych regulujących powinności pracodawców do zachowania zdrowych i bezpiecznych warunków pracy, w tym odnoszących się również do wykonywania szczepień ochronnych. Wśród przepisów należy wymienić:

- Ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1155);
- Ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2018 r. poz. 151 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. z 2005 r. nr 81, poz. 716 ze zm.);

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz.U. z 2012 r. poz. 40).

Promując szczepienia ochronne wśród pracowników, nie wolno pominąć szczepień obowiązkowych, które reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2018r. poz. 753). Zgodnie z jego treścią, wobec osób wykonujących zawód medyczny, narażonych na zakażenie wirusem zapalenia wątroby (WZW) typu B i dotychczas nieszczepionych, szczepienia przeciwko WZW B są finansowane na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Dotyczy to jednak tylko sytuacji wykonania pełnego schematu szczepień, zgodnego z programem szczepień ochronnych.

Do szczepień ochronnych w szczególności odnoszą się następujące przepisy prawne :

- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1155):
  - służba medycyny pracy jest właściwa do realizowania zadań z zakresu sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi, w tym przez wykonywanie szczepień ochronnych, o których mowa w art. 20 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r. poz. 151 ze zm.) (Art. 6.1.2.f).

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2018 r. poz. 151 ze zm.):
  - ustawa reguluje zasady i tryb podejmowania działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie;
  - w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych wśród pracowników narażonych na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych, przeprowadza się zalecane szczepienia ochronne wymagane przy wykonywaniu czynności zawodowych (Art. 20.1);
  - obowiązkiem pracodawcy lub zlecającego wykonanie prac w narażeniu na działanie biologicznych czynników chorobotwórczych, przed zleceniem czynności zawodowych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu

rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz.U. z 2012 r. poz. 40) (patrz – tabela 1) jest poinformowanie o rodzaju zalecanego szczepienia ochronnego (Art. 20.2);

- w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia choroby zakaźnej lub zakażenia, właściwy inspektor sanitarny, może w drodze decyzji administracyjnej w przypadkach określonych w ustawie, nakazać poddanie się chorego lub podejrzanego o zachorowanie lub zakażenie: zabiegom sanitarnym, poekspozycyjnemu profilaktycznemu stosowaniu leków, badaniom sanitarno-epidemiologicznym, w tym również postępowaniu mającemu na celu pobranie lub dostarczenie materiału do tych badań, nadzorowi epidemiologicznemu, kwarantannie, leczeniu, hospitalizacji, izolacji, a także szczepieniom ochronnym (Art. 33.1).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. z 2005 r. Nr 81, poz. 716 ze zm.):

- rozporządzenie nakazuje stosowanie przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2018 r. poz. 151 ze zm.), jeśli w środowisku pracy występuje (a nawet jeżeli istnieje tylko możliwość jego wystąpienia) szkodliwy czynnik biologiczny i jest przeciw niemu dostępna szczepionka (§ 16. 1).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz.U. z 2012 r. poz. 40):

- rozporządzenie w załączniku nr 1. określa wykaz stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach (patrz – tabela 1).

Tabela 1. Wykaz rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności.

Rodzaje czynności zawodowych	Zalecane szczepienia ochronne
Czynności, w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.
Czynności przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.
Czynności, których wykonywanie jest związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A.	Szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.
Czynności przy usuwaniu odpadów komunalnych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi.	Szczepienia przeciw tężcowi.
Czynności przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi.	Szczepienia przeciw: 1) tężcowi, 2) wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, 3) durowi brzusznemu.
Czynności wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich.	Szczepienia przeciw tężcowi.

Czynności bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.	Szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.
Czynności wykonywane w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.	Szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.
Czynności związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę.	Szczepienia przeciw błonicy.
Czynności związane z diagnostyką wścieklizny u zwierząt, praca w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny lub związana z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych, w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny. Czynności wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka	Szczepienia przeciw wściekliźnie.
Czynności podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika	Szczepienia przeciw: 1) tężcowi, 2) błonicy, 3) durowi brzusznemu, 4) wściekliźnie, 5) wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, 6) wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, 7) kleszczowemu zapaleniu mózgu,

chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią.

8) japońskiemu zapaleniu mózgu,
9) zakażeniom wywoływanym przez *Neisseria meningitidis* (menigokoki),
10) odrze,
11) śwince,
12) różyczce,
13) ospie wietrznej,
14) poliomyelitis,
15) grypie,
16) żółtej gorączce,
17) zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoki),
18) wąglikowi,
19) cholerze,
20) ospie prawdziwej,
21) jadowi kiełbasianemu – prowadzi się u osób narażonych na działanie takiego biologicznego czynnika chorobotwórczego, który może wywołać chorobę zakaźną, o której mowa w pkt 1–21.

3. KOSZTY SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH U PRACOWNIKÓW

Koszty przeprowadzania określonych szczepień ochronnych oraz zakupu szczepionek ponosi pracodawca (Art. 20.3. Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – Dz.U. z 2018 r. poz. 151 ze zm.). Wykaz tych szczepień określony został w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz.U. z 2012 r., poz. 40). Powyższy wykaz szczepień, które powinny być finansowe przez pracodawców obejmuje:

- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (z zastrzeżeniem szczepień finansowanych ze środków publicznych – patrz. niżej):
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe, w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe, których wykonywanie jest związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw tężcowi:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich;

- u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

- szczepienia przeciw durowi brzusznemu:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

- szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

- szczepienia przeciw błonicy:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach, jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej, przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną, a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw wściekliźnie:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe związane z diagnostyką wścieklizny u zwierząt;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe związane z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych, w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka;
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw japońskiemu zapaleniu mózgu:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony

Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

- szczepienia przeciw zakażeniom wywoływanym przez *Neisseria meningitidis* (menigokoki):
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw odrze:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw śwince:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

- szczepienia przeciw różyczce:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw ospie wietrznej:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw *poliomyelitis*:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw grypie:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią

- szczepienia przeciw żółtej gorączce:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* (pneumokoki):
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw wąglikowi:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;
- szczepienia przeciw cholerze:
  - u pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

szczepienia przeciw ospie prawdziwej:

- pracowników wykonujących czynności zawodowe podejmowane w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią;

Ze środków publicznych finansowane są koszty szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, ale tylko u osób wykonujących zawód medyczny narażonych na zakażenie; które nie były dotychczas szczepione (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych – Dz. U. z 2018 r. poz. 753).

4. SZCZEPIENIA ZALECANE U PRACOWNIKÓW W DOCELOWYCH GRUPACH Z PODZIAŁEM NA SEKTORY GOSPODARKI, STANOWISKA PRACY ORAZ CZYNNOŚCI SŁUŻBOWE

Wytyczne opracowano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz. U. Nr 2012; poz. 40). Podziału dokonano według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007 na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 r. Nr 251; poz.1885 ze zm.).

ROLNICTWO; LEŚNICTWO; ŁOWIECTWO I RYBACTWO (SEKCJA A PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
  - szczepienia przeciw tężcowi;
- osoby wykonujące czynności zawodowe bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt; a także wykonujące czynności zawodowe w kompleksach leśnych oraz na terenach zadrzewionych – na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu:
  - szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu;
- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka:
  - szczepienia przeciw wściekliźnie.

GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE (SEKCJA B PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
  - szczepienie przeciw tężcowi.

PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (SEKCJA C PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (SEKCJA E PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
  - szczepienie przeciw tężcowi;
- osoby wykonujące czynności zawodowe przy usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych lub konserwacji urządzeń służących temu celowi:
  - szczepienia przeciw tężcowi;
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
  - szczepienie przeciw durowi brzusznemu.

BUDOWNICTWO (SEKCJA F PKD):

osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:

- szczepienie przeciw tężcowi;

osoby wykonujące czynności zawodowe przy konserwacji urządzeń służących usuwaniu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych:

- szczepienie przeciw tężcowi;
- szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- szczepienie przeciw durowi brzusznemu.

HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH; WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (SEKCJA G PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (SEKCJA H PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
  - szczepienie przeciw błonicy.

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (SEKCJA I PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
  - szczepienie przeciw błonicy.

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (SEKCJA L PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą:
  - szczepienie przeciw tężcowi.

DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA; NAUKOWA I TECHNICZNA (SEKCJA M PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe; w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z diagnostyką wścieklizny u zwierząt:
  - szczepienie przeciw wściekliźnie;

- osoby pracujące w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny:
  - szczepienie przeciw wściekliźnie;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych; w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny:
  - szczepienie przeciw wściekliźnie;
- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z dzikimi zwierzętami mogącymi stanowić zagrożenie przeniesienia zakażenia na człowieka:
  - szczepienie przeciw wściekliźnie;
- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
  - szczepienie przeciw tężcowi.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (SEKCJA N PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
  - szczepienie przeciw tężcowi;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
  - szczepienie przeciw błonicy.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (SEKCJA O PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe; w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem biologicznym:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A.:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby podejmujące czynności zawodowe w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy w urzędach; jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej; ministra właściwego do spraw wewnętrznych; ministra właściwego do spraw zagranicznych; Ministra Sprawiedliwości oraz Szefa Służby Celnej; przy wykonywaniu których osoby je wykonujące są narażone na działanie biologicznego czynnika chorobotwórczego mogącego wywołać chorobę zakaźną; a podanie szczepionki przeciw tej chorobie zakaźnej powoduje uodpornienie na nią:
  - szczepienie przeciw tężcowi;
  - szczepienie przeciw błonicy;
  - szczepienie przeciw durowi brzusznemu;
  - szczepienie przeciw wściekliźnie;
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
  - szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu;
  - szczepienie przeciw japońskiemu zapaleniu mózgu;
  - szczepienie przeciw zakażeniom wywoływanym przez meningokoki *(Neisseria meningitidis)*;
  - szczepienie przeciw odrze;
  - szczepienie przeciw śwince;
  - szczepienie przeciw różyczce;
  - szczepienie przeciw ospie wietrznej;
  - szczepienie przeciw poliomyelitis;
  - szczepienie przeciw grypie;
  - szczepienie przeciw żółtej gorączce;
  - szczepienie przeciw zakażeniom wywołanym przez pneumokoki *(Streptococcus pneumoniae)*;
  - szczepienie przeciw wąglikowi;
  - szczepienie przeciw cholerze;
  - szczepienie przeciw ospie prawdziwej;

EDUKACJA (SEKCJA P PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (SEKCJA Q PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe; w trakcie których dochodzi do kontaktu z materiałem biologicznym pochodzenia ludzkiego (krew i inne płyny ustrojowe oraz wydaliny i wydzieliny) lub sprzętem skażonym tym materiałem:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z bezpośrednią stycznością z osobami przyjeżdżającymi z obszarów występowania zachorowań na błonicę lub związane z wyjazdami na obszary występowania zachorowań na błonicę:
  - szczepienia przeciw błonicy;
- osoby pracujące w laboratorium z materiałem zawierającym wirusa wścieklizny:
  - szczepienia przeciw wściekliźnie;
- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z narażeniem na zakażenie wirusem wścieklizny w laboratoriach wirusologicznych; w których prowadzona jest hodowla wirusa wścieklizny:
  - szczepienia przeciw wściekliźnie.

DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ; ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (SEKCJA R PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY (SEKCJA T PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe przy produkcji i dystrybucji żywności oraz wymagające kontaktu z żywnością w zakładach zbiorowego żywienia:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- osoby wykonujące czynności zawodowe wymagające kontaktu z glebą lub przy obsłudze zwierząt gospodarskich:
  - szczepienie przeciw tężcowi;
- osoby wykonujące czynności zawodowe bezpośrednio związane z uprawą roślin lub hodowlą zwierząt na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu:
  - szczepienia przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu.

ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE (SEKCJA U PKD):

- osoby wykonujące czynności zawodowe związane z wyjazdami na obszary o wysokiej endemiczności wirusowego zapalenia wątroby typu A:
  - szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu A.

W niewymienionych wyżej sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (ujętych poniżej); a także w sekcjach PKD; w których występują stanowiska służbowe lub czynności zawodowe przyporządkowane innym sekcjom; rodzaj szczepienia należy dostosowywać analogicznie:

- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną; gaz; parę wodną; gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (Sekcja D PKD);
- Informacja i komunikacja (Sekcja J PKD);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (Sekcja K PKD);
- Pozostała działalność usługowa (Sekcja S PKD).

5. KORZYŚCI DLA PRACODAWCY I ZACHĘCANIE PRACOWNIKA DO PODDANIA SIĘ SZCZEPIENIOM

Wysokie koszty chorób zakaźnych to główny powód podejmowania działań profilaktycznych przez pracodawcę. Wiążą się one z bezpośrednimi nakładami ponoszonymi w wyniku interwencji medycznej lub procesu leczenia (**koszty bezpośrednie**) oraz ze stratą produktywności w wyniku choroby, absencją chorobową lub kosztami prezentyzmu, czyli pracy mimo choroby (**koszty pośrednie**). Koszty pośrednie mogą stanowić od 30% aż do 95% całkowitych mierzalnych kosztów generowanych z powodu choroby. Ważnym elementem są tzw. **koszty niematerialne**, trudne do ujęcia w kategoriach ekonomicznych, np. pogorszenie jakości życia, utrata czasu wolnego, ograniczone możliwości funkcjonowania społecznego lub zawodowego.

Powody wykonywania szczepień u pracowników – aspekt pracodawcy:

- Przepisy prawne regulujące obowiązki pracodawców w zakresie wykonywania szczepień ochronnych.
- Korzyści społeczno-ekonomiczne:
  - zmniejszenie absencji chorobowej;
  - zmniejszenie chorobowości wśród pracowników;
  - zwiększanie produktywności pracowników;
  - uniknięcie rozprzestrzeniania się choroby i dalszego spadku efektywności.

Najważniejsze bariery w poddawaniu się szczepieniom – aspekt pracownika

Błędne przekonania pracowników o niskim zagrożeniu związanym z chorobą zakaźną lub niskim ryzyku zachorowania

Błędne przekonania pracowników o nieskuteczności szczepień

Błędne przekonania pracowników o szkodliwości szczepień

Brak (lub przekonanie o braku) dogodnych warunków do przeprowadzenia szczepień

Należy więc z jednej strony pokazać zagrożenia związane z chorobą zakaźną i wszystkie jej następstwa, a z drugiej rozwiać obawy przed objawami ubocznymi samej szczepionki.

Zwiększanie świadomości zdrowotnej pracowników powinno odbywać się wielotorowo poprzez kompleksowe oddziaływanie ze strony:

- **lekarzy służby medycyny pracy:**
  - podczas badań wstępnych; okresowych i kontrolnych;
  - podczas badań wykonywanych dla celów sanitarno-epidemiologicznych;
  - podczas akcji profilaktycznych w miejscu pracy;
- **pielęgniarek medycyny pracy;**
- **innego personelu medycznego;**
- **służb BHP.**

Inne działania służące zwiększeniu świadomości zdrowotnej pracowników to:

- szkolenia z **edukatorem zdrowia**;
- prowadzenie strony internetowej, portalu społecznościowego i innych form komunikacji elektronicznej;
- rozdawanie ulotek czy broszur informacyjnych dotyczących szczepień ochronnych.

6. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE SZCZEPIEŃ

SZCZEPIONKA jest to preparat biologiczny zawierający antygen stymulujący układ odpornościowy do indukcji swoistej odpowiedzi immunologicznej przeciw określonemu drobnoustrojowi.

ANTYTOKSYNA (surowica odpornościowa) to przeciwciała swoiście neutralizujące działanie toksyny bakteryjnej i/lub antygenów wirusowych.

SZCZEPIENIE to wprowadzenie do organizmu człowieka lub zwierzęcia szczepionki, tj. żywego i osłabionego (atenuowanego) lub zabitego (inaktywowanego) patogenu, produktu uzyskanego metodą inżynierii genetycznej lub produktu przemiany materii metabolizmu drobnoustroju (anatoksyny, toksoidu) w celu jego czynnego uodpornienia poprzez wytworzenie stanu humoralnej lub komórkowej odporności skierowanej przeciw patogenowi.

Podział szczepionek ze względu na rodzaj zawartych drobnoustrojów:

1. bakteryjne;
2. wirusowe.

Podział szczepionek ze względu na cechy drobnoustrojów:

1. Szczepionki żywe;
2. Atenuowane szczepionki wirusowe;
3. Atenuowane szczepionki bakteryjne;
4. Szczepionki inaktywowane (zabite);
5. Inaktywowane szczepionki wirusowe;
6. Inaktywowane szczepionki bakteryjne pełnokomórkowe;
7. Inaktywowane szczepionki bakteryjne zawierające oczyszczone antygeny (toksoidy, szczepionki podjednostkowe, polisacharydowe i skoniugowane);

Podział szczepionek ze względu na liczbę antygenów i drobnoustrojów, przeciwko którym uodparniają:

1. monowalentne;
2. poliwalentne;
3. skojarzone.

Rodzaje przeciwwskazań do szczepień:

- ze względu na czas trwania:
  - czasowe (przejściowe, okresowe), np. ciąża;
  - trwałe (stałe), np. anafilaksja po podaniu poprzedniej dawki szczepionki;
- bezwzględne (np. reakcja anafilaktyczna, która wystąpiła po poprzedniej dawce szczepionki lub podaniu jakiegokolwiek jej składnika);
- względne, stany wymagające zachowania szczególnej ostrożności (np. ostra choroba o umiarkowanym lub ciężkim przebiegu (z gorączką lub bez), zaostrzenie przewlekłego procesu chorobowego).

Wykaz aktów prawnych dotyczących szczepień ochronnych

1. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1155);
2. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2018 r. poz. 151 ze zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. z 2005 r. nr 81, poz. 716 ze zm.);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności (Dz.U. z 2012 r. poz. 40);
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 753);
6. Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie programu szczepień ochronnych na rok 2018 z dnia 31 października 2017 r. (Dz.Urz.Min.Zdrow. z 2017 r. poz. 108)

Prowadzenie działań zapobiegawczych,
w tym, podejmowanie inicjatyw
na rzecz profilaktyki chorób zawodowych i związanych z pracą,
w tym ze służbą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy
oraz wzmocnienie zdrowia pracujących

www.imp.lodz.pl

NPZ
NARODOWY PROGRAM ZDROWIA

Zadanie finansowane ze środków
Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020